

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om Räddningsinstitutet och om ändring av 15 § i räddningslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 februari 2006 en proposition med förslag till lagar om Räddningsinstitutet och om ändring av 15 § i räddningslagen (RP 222/2005 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 12/2006 rd) ingår som bilaga till detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Mika Kättö, inrikesministeriet
- utbildningsdirektör Pekka Rantala, Räddningsinstitutet
- professor Olli Mäenpää
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- justitieministeriet
- undervisningsministeriet
- Svenska Finlands folkting.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det ska stiftas en ny lag om Räddningsinstitutet, som ersätter den lag om Räddningsinstitutet som trädde i kraft vid ingången av år 1995. Syftet med propositionen är att bestämmelserna om Räddningsinstitutet ska revideras så att författningsnivån motsvarar de krav som ställs i grundlagen. Det föreslås också att bestämmelserna om Räddningsinstitutets förvaltning, utbildning, undervisning och examina ska kompletteras och förnyas. För att rättsskyddet för studerandena vid Räddningsinstitutet ska förbättras föreslås lagen innehålla mer omfattande, noggrannare och exaktare bestämmelser om studerandenas rättigheter och skyldigheter än för

närvarande. För att garantera en jämlik behandling av dem som studerar vid institutet föreslås det att den nya lagen i större omfattning än för närvarande ska tillämpas också på yrkeshögskolestuderandena inom räddningsväsendets befälsutbildning.

I 15 § i räddningslagen bestäms om statens ansvar för utbildningen inom räddningsväsendet. Enligt propositionen ska 15 § i räddningslagen ändras så att den föreslagna nya lagen om Räddningsinstitutet beaktas i bestämmelsen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Den väsentliga målsättningen med de nya lagarna är att se till att regleringen gällande Räddningsinstitutet motsvarar de krav som ställs i grundlagen. I och med den reviderade lagen om Räddningsinstitutet justeras och kompletteras bestämmelserna också innehållsmässigt så att man tar hänsyn till bland annat sådana utvecklingsbehov som uppstått i det praktiska arbetet och faktiska förändringar som skett i institutets verksamhet. Med tanke på studerandenas rättskydd poängterar utskottet betydelsen av de bestämmelser i förslaget som gäller studenternas rättigheter och skyldigheter.

Utskottet anser det viktigt att forsknings- och utvecklingsverksamheten inom räddningsväsendet, forskningsverksamhetens koordinering samt skolning som ger beredskap för civil krishantering får en lagstadgad roll inom ramen för Räddningsinstitutets uppgifter. För närvarande sköter Räddningsinstitutet samma uppgifter utgående från ett resultatavtal mellan inrikesministeriet och Räddningsinstitutet.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslagen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Detaljmotivering

1. Lagen om Räddningsinstitutet

Undervisningsspråk

Enligt 17 § 1 mom. i propositionen är Räddningsinstitutets undervisningsspråk finska. Undervisning ges också på svenska och vid behov även på andra språk. Med stöd av 2 mom. i paragrafen har studeranden rätt att i urvalsprovet och övriga prov använda sig av antingen finska eller svenska.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande konstaterat att man bör ta hänsyn till 17 § i grundlagen och iaktta de språkliga rättigheterna, eftersom

Räddningsinstitutet är rikets enda läroinrättning som leder till examen inom räddningsområdet.

I praktiken sker den största delen av Räddningsinstitutets undervisning i form av finskspråkiga undervisningsprogram. På basis av behovsutredningar har också svenskspråkiga undervisningsprogram genomförts. Enligt de uppgifter utskottet tagit del av skulle det i praktiken inte finnas tillräckligt med sökanden till svenskspråkiga undervisningsprogram ifall de var årligen återkommande. Bestämmelsen i regeringens proposition om att Räddningsinstitutets undervisningsspråk är finska, medan undervisning på svenska ges vid behov, motsvarar därmed såväl Räddningsinstitutets nuvarande undervisningsarrangemang som gällande lagstiftning.

Av propositionens 9 § framgår, att om behörighetskraven för Räddningsinstitutets rektor och stadigvarande lärarkår och vid behov även för annan personal stiftas med statsrådets förordning. Också regleringen angående språkkunskaperna hos Räddningsinstitutets personal kommer att ingå i regeringens förordning. Utskottet anser att man i beredningen av förordningen bör beakta såväl den finsk- som den svenskspråkiga undervisningen vid Räddningsinstitutet.

Utskottet poängterar att Räddningsinstitutet bör erbjuda undervisning på de båda nationalspråken i enlighet med studerandenas praktiska behov. Det är viktigt att iaktta de språkliga rättigheterna, inte bara för att tillgodose studerandenas rättigheter, utan också för att en tillräckligt stor andel av den skolade räddningspersonalen ska kunna tala de båda nationalspråken.

Förlust av studierätten och disciplinstraff

En studerande förlorar sin studierätt i enlighet med 1 punkten i 28 § 1 mom., om han eller hon i samband med inträdesprovet till Räddningsinstitutet har angett felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit något sådant som kunde ha hindrat honom eller henne från att bli antagen.

Förvaltningsutskottet anser i likhet med grundlagsutskottet att den föreslagna reglering-

en är oskäligt sträng, eftersom studeranden enligt den föreslagna ordalydelsen kan förlora sin studierätt också om den felaktiga eller vilseledande uppgiften är relativt obetydlig.

Med hänsyn till kraven på proportionalitet föreslår förvaltningsutskottet en precisering av 28 § 1 mom. 1 punkten enligt följande: "En studerande förlorar sin studierätt, om han eller hon i samband med ansökan till Räddningsinstitutet har lämnat *felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit omständigheter om sig själv och dessa kunde ha förhindrat antagningen.*

Den form utskottet föreslår ger utrymme för en bedömning av huruvida den felaktiga eller vilseledande uppgiften är sådan, att den skulle ha hindrat personen i fråga från att bli antagen. Här handlar det om ett förvaltningsrättsligt övervägande i efterhand. Ifall förfarandet står i strid med en absolut, i lagen stiftad förutsättning, kan resultatet naturligtvis inte bli något annat än en förlust av studierätten.

Enligt 2 punkten i propositionens 28 § 1 mom. förlorar studeranden sin studierätt, om "han eller hon inte har anmält sig till institutet på det sätt som bestäms i 20 § och det att han eller hon underlåtit sig att anmäla sig inte beror på ett oöverstigligt hinder."

Utskottet anser att regleringen som ingår i propositionen kan leda till orimliga konsekvenser. Utskottet utgår ifrån att om anmälningen försumrats på grund av ett mänskligt misstag bör studeranden inte utan vidare förlora sin studierätt. Utskottet föreslår därför att 28 § 1 mom. 2 punkten godkänns enligt följande: "Studeranden förlorar sin studierätt, om han eller hon inte har anmält sig till institutet på det sätt som bestäms i 20 § *och institutet på motiverade grunder inte godkänner anmälning som skett efter sista anmälningsdatum.*"

I den sista meningen i propositionens 30 § 1 mom. föreskrivs att studeranden helt eller för viss tid kan förlora rätten att bo på institutets internat, om han eller hon har brutit mot bestämmelserna i ordningsstadgan för institutets internat.

Förvaltningsutskottet instämmer med den ståndpunkt som framgår av grundlagsutskottets

utlåtande, enligt vilken ett dylikt disciplinärt straff är betänkligt och oproportionerligt med tanke på att rätten till bostad hör till individens väsentliga rättigheter. Förvaltningsutskottet föreslår därför att slutet av 30 § 1 mom. ändras enligt följande: "Om en studerande har brutit mot bestämmelserna i ordningsstadgan för institutets internat, *kan han eller hon straffas med en skriftlig varning. Om studeranden har gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse eller om han eller hon trots den skriftliga varningen på nytt brutit mot ordningsstadgan för institutets internat, kan han eller hon för viss tid eller helt och hållet förordnas förlora sin rätt att bo på internatet.*"

2. Lag om ändring av 15 § i räddningslagen

Utskottet tillstyrker lagförslag 2 utan ändringar.

Lagstiftningsordning

Enligt grundlagsutskottets utlåtande kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 i övrigt godkänns enligt propositionen men 28 och 30 § med följande ändringar:

28 §

Förlust av studierätten inom den yrkesinriktade grundutbildningen

En studerande förlorar sin studierätt, om han eller hon

1) i samband med ansökan till Räddningsinstitutet har lämnat *felaktiga eller vilseledande uppgifter eller hemlighållit omständigheter om sig själv och dessa kunde ha förhindrat antagningen,*

FvUB 8/2006 rd — RP 222/2005 rd

2) inte har anmält sig till institutet på det sätt som bestäms i 20 § och institutet på motiverade grunder inte godkänner anmälning som skett efter sista anmälningsdatum;

(Punkterna 3—5 som i RP)

(2 och 3 mom. som i RP)

30 §

Disciplinstraff

En studerande inom den yrkesinriktade grundutbildningen vid Räddningsinstitutet och en yrkeshögskolestuderande inom räddningsväsendets befälsutbildning, som har handlat i strid med bestämmelserna i Räddningsinstitutets ordningsstadga, gjort sig skyldig till fusk i studier-

na, vägrat genomgå ett (*utesl.*) drogtest enligt 24 § eller lämnat ett prov som utvisar missbruk av *berusningsmedel*, kan, beroende på hur allvarlig förseelsen är, straffas antingen med en skriftlig varning eller med avstängning för viss tid, högst ett år. Om en studerande har brutit mot bestämmelserna i ordningsstadgan för institutets internat, kan han eller hon straffas med en skriftlig varning. Om en studerande allvarligt eller efter en skriftlig varning upprepade gånger bryter mot ordningsstadgan, kan det bestämmas att han eller hon för viss tid eller helt och hållet förlorar sin rätt att bo på internatet.

(2 och 3 mom. som i RP)

Helsingfors den 2 juni 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Rakel Hiltunen /sd
Jyrki Kasvi /gröna
Esko Kurvinen /saml

Kari Kärkkäinen /kd
Heli Paasio /sd
Mauri Salo /cent
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd
ers. Petri Salo /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.